

В. „Народно Съзнание“ из-
лиза единъжъ въ недѣлята—
въ Сѣбота.

Цѣната му е:

За година лева 6.
„ 6 мѣсеца „ 3.
„ 3 „ „ 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО

СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

ГОД. I

ШУМЕНЪ, 11 ЮНИЙ 1888 Г.

БРОЙ 46.

ПОКАНА

Канятъ се жителитъ на градътъ Шуменъ и околията да благоволятъ и дойдѣтъ въ Недѣля, на 12-й того, въ салонътъ на Долно-махлянското основно училище, за да взематъ участие въ митингътъ, който ще се държи относително несправедливо осѣдения нашъ съотечественникъ герой Майоръ Хр. Поповъ.

Събранието ще бѣде открито веднага слѣдъ свършването на Божественната литургия.

Гр. Шуменъ, 10 Юний 1888 год.

ДРУЖЕСТВОТО

„НАРОДНО СЪЗНАНИЕ.“

Научаваме се, че и въ другитъ околийски центрове въ нашия окръгъ ще станатъ такива митинги или ще се подпипатъ и испратятъ телеграфически до Н. Ц. Вис. заявления за да благоволи да не утвърждава несправедливата присѣда на майоръ Поповъ, съ което ще се поостѣпи по прѣдписанията на законитъ, ще се удовлетвори общественното мнѣние въ България и ще се запази името и честта на българската войска прѣдъ чуждестранния свѣтъ.

До колкото знаемъ, такива митинги и заявления ще станатъ и другадъ изъ България.

Желателно е, щото българското общество да искаже велегласно мнѣнието си по туй дѣло, което е пѣтно и върху правосѣдието, и върху българската армия, и върху самия народъ.

Майоръ Христу Поповъ е невиненъ. Той става жертва на каприцитъ на свирчовци. Наша морална длъжностъ е венца, като единъ човѣкъ, да зайвимъ въ негова полза—въ полза на *правдата*—да молимъ Н. Ц. Вис. Княза да го защити.

И честта на *неопозоренниятъ* майоръ Поповъ ще бѣде възстановена. Щомъ се туй направи и се отърве жертва отъ произволътъ и тиранията, ний сме дълбоко убѣдени, че ще се тури край на разиграванитъ трагикомедии въ нашето отечество отъ патентованитъ патриоти, надъ свободитъ правата и честта на хората...

ОТЪ АДМИНИСТРАЦИЯТА.

Още четири броя, и „Народ. Съзнание“ приключва първата си годишна. Отъ 1100 абонати, които имаме, едва ли до сега 400 сѣ си заплатили абонамента. По тая причина ний сме задължитъ на печатаря твърдѣ много.

Нашитъ абонати, вѣрваме, не ще желаятъ, щото дружеството „Народ. Съзнание“ да бѣде турено въ безисходно положение и да не може да продължава издаването на вѣстникътъ и прѣзъ втората година. Борбата, която дружеството води, не е борба за частни ползи, но за общото добро; за туй, молимъ да се поддържа вѣстникътъ ни и въ бѣдѣ.

Най главната поддръжка, която неплатившитъ до сега абонати могатъ да дадѣтъ на дружеството, е да побързатъ и внесѣтъ незабавно абонаментътъ си. Ний нѣмаме никакви субсидии и не можемъ даромъ да разнасяме вѣстникъ.

Увѣрени сме, че ще бѣде обрнѣто внимание на молбата ни.

Шуменъ, 10 Юний 1888 г.

Сѣбитията въ Германия на послѣдне врѣме дойдохъ да стрѣснатъ свѣтътъ съ неочакваноститъ си. Едва три мѣсеца и нѣколко дни се бѣхъ изминѣли, отъ какъ императоръ Фридрихъ се качи на Германския прѣстолъ; едвамъ германския народъ бѣ се поуспокоилъ за своитъ права, които му се гарантиратъ отъ конституцията и които министерството на Путткамера бѣше жестоко похитило въ послѣднитъ избори; — смъртъта дойде да покоси животътъ на обичливия отъ всички свободомислещи германци Императоръ.

На 3-й т. м., въ 11 часѣтъ сутрѣнта императоръ Фридрихъ III-ий е прѣдалъ Богу духъ.

Съ неговата смъртъ Германския народъ изгубва твърдѣ много. Вѣренъ на думата си, която даде още при вѣскачването си на прѣстола, прѣзъ всякия кжѣ периодъ отъ господаруването си, той се показва сжщински доброжелателъ на народътъ си, истински защитникъ на правата и свободата на гражданитъ, които се гарантираха отъ конституцията.

Нѣколко дни прѣди смъртъта си, той се отказа да санкционира единъ законъ на министерството Путткамеръ за продължаване на избирателнитъ периоди отъ двѣ години—на петъ. Освѣнъ това, той сѣ едно писмо до прѣдсѣдателя на министерския свѣтъ, министра на вътрѣшни-

Статия и дописки се по-
проваждатъ до редакционния
комитетъ на вѣст. „Народно
Съзнание“, а пари и поржч-
ки до отговорникътъ.

За частни обявления се пла-
ща по 15 ст. на рѣдъ за вѣ-
ско първо печатане и по 10
ст. за вѣско послѣдующе.

Неплатени писма не се при-
ематъ.

Ржкописи навадъ не се по-
вращатъ.

тѣ работи, Путткамера, напомни на по-
слѣдния всичкитъ насилия, които сѣ биле
извършени върху избирателитъ, сѣ цѣлъ
да прокара кандидатурата на брата си и
други лица, на които министерството мо-
же да има пълна вѣра; че ще одобрятъ
разни закони, противъ интересътъ на дър-
жавата, (сжщото, което се върши за сега
у насъ). Съ това си писмо покойния им-
ператоръ Фридрихъ е направилъ единъ
видъ забѣлѣжка за своеволията, които ми-
нистра Путткамеръ е извършилъ надъ
избирателитъ.

Тая забѣлѣжка, при всичкитъ увѣрения
на една голѣма частъ отъ германския пе-
чатъ, че не щѣла да причини подаване
оставка на Министерството, е била, дѣй-
ствително, една отъ най-главнитъ причини,
щото послѣдното да поддаде оставка, как-
то ни извѣстява една телеграмма отъ Бер-
линъ, и която е била приета отъ покой-
ния императоръ шестъ дни прѣди смъртъ-
та му.

Историята ще отбѣлѣжи въ страницитъ
си, че императоръ Фридрихъ III, при
всичкитъ спѣнки, които болѣстъта му при-
чиняваше, е можалъ отъ сърдце да се за-
стъпни за правата на народътъ си. Тя ще
помѣне, че покойния е билъ единъ отъ
най-свободолубивитъ господари, които и
верѣдъ тия бурни врѣмена, които прожи-
вѣватъ европейскитъ господарства, е ималъ
доблѣстъта да се обяви за народенъ за-
щитникъ отъ посѣгателствата на едно во-
еннолюбиво министерство.

Смъртъта на Фридриха III е голѣма за-
губа за Германия, а може би и ще има
лоши послѣдствия за миролюбивото раз-
рѣшение на днѣшната европейска криза.

Въ послѣдния 34—35 брой на „На-
родни Права“ е напечатана една дълга
кореспонденция изъ Берлинъ—която изла-
га какво е било и какво е сега мнѣние-
то на европейцитъ за нашитъ работи. Ко-
респондентина, слѣдъ като помунува, как-
во е било мнѣнието въ Европа слѣдъ съ-
единението ни съ Южна България и вой-
ната съ Сърбия, констатира скърбния
фактъ, че послѣднитъ сѣбития у насъ, алч-
ността за власть и непатриотичността
на двѣшнитъ водители, сѣвършено измѣ-
нили хубавото мнѣние за насъ. Той на-
вежда разговорътъ си, който е ималъ сѣ
едно високопоставено лице въ Германия,
което много добръ е схванѣло нашето
вътрѣшно положение. Това лице гдѣда на
днѣшнитъ наши управници като на хора,
които сѣ въ сѣстояние всичко да напра-
вятъ, само да не изгубватъ властъта си.
Осѣжда твърдѣ много подиганието про-
тивъ много-заслужения майоръ Поповъ
загадоченъ процесъ, като натяква, че

днешните ни управляващи сж дали гражданство на принципа: „да опозоримъ всички, за да останемъ ние“.

Най-послѣ кореспондентина свършва съ слѣдующитѣ думи:

„Можете да си въобразите какво ми е било положението до като изедумахъ тѣзи страшни обвинения отъ човѣкъ, който говореше на основание на факти и събития отъ нашия политически животъ. Азъ се червахъ и вълнувахъ до като той говореше; много пжти ми идеше да го прѣсѣча и да протестирамъ, но уви! той говореше истината, а пжкъ истината е винаги горчива, когато се казва прямо, безъ забивки. И така положението на нашия народъ е крайно критическо не само външно и вътрѣшно; вътрѣшното ни положение отъ нѣколко врѣме насамъ се отразява твърдѣ злѣ върху външното, и никой не иска да знае, никой не си издава гласа, като трѣбва за да се избѣгне катастрофата! Напротивъ тия които сж длъжни най-много да бдятъ, които най-много плачатъ за народа, които издаватъ патенти за патротизмъ, тѣ хвърлятъ на раната солъ, тѣ прикриватъ трагитѣ съ шума! Ние стоимъ въ навечерието на една ужасна, съсипителна катастрофа, която грози да ни загне като народъ, а нашитѣ управляващи, орѣдия на най-пикитѣ си страсти, се занимаватъ съ вѣшване на раздоръ въ страната и прѣслѣдване на ония нейни синове, които всѣкога сж били готови да се жертвуватъ за нейното спасение! А народа, интелигенцията? тѣ мълчатъ, като че ли чакатъ нѣщо; като, че ли се надѣватъ нѣкой да дойде отъ вѣнъ да имъ помогне Тѣжко имъ! Много се лъжатъ ако вѣрватъ че външната помощ може да имъ бжде колко-годи ползна. Злото е вътрѣ и отъ вътрѣ трѣбва да се унищожи и то една минута по скоро, защото ще бжде късно. Народъ трѣбва да си развърже ръцетѣ, да строши очилата които му сж нахлули нѣколко развратници и да погледне ясно на положението си, той трѣбова самъ да си каже думата; пжкъ ще оправдае мнѣнието, че е тълпа, неспособенъ за самоуправление и че за спокойствието и благо на цивилизованитѣ народи трѣбва да се остави да бжде унищоженъ

Дубничкитѣ арамии.

(Продолжение отъ брой 44)

Слѣдъ затварянето на араминтѣ, много отъ тѣхнитѣ жени сж дохождали при мене като тѣхенъ познатъ, за да имъ напиша прошение, съ което да се оплачатъ, че можетъ имъ сж бити жестоко и да молятъ надлѣжното мѣсто да ги пусне. Тия прошения сж се повржцали въ тукашното окол. управл. за да разясни, какви сж тия работи. Какви рапорти е давало то, не знамъ; нѣ, по всѣка вѣроятностъ, тѣ сж били чудновати.

Окол. упр. ме е викало нѣколко пжти. Позволявало си е да ме мъри за дѣто съмъ писалъ прошенията на тия окаянни жени и плаши съ даване подъ съдъ, при всичко, че спорѣдъ закона всѣки е свободенъ да пише по хиляди прошения.

Въ Рилската планина бѣха се явили около 12 души, смѣсь отъ Арнаути; тѣ бѣха хванали близо до града двама селени и, както казватъ, взѣли имъ 800 лири. Разбойницитѣ живѣятъ сега слободно въ турско.

Слѣдъ нѣколко врѣме въ селото Фролонгъ се явяватъ трима души и искали хлѣбъ за 112 души. Окол. упр. безъ да му мисли, безъ да издири работата, распрѣвожва двѣ министерства и иска още войска, при всичко, че тукъ имаше една рота. То распрѣжена слухъ, че араминтѣ

влизатъ въ градътъ, и отъ Кюстендилъ дохожда съ коли една рота. Ротата пристигна, нѣ нито арамии хвана, нито ги намѣри. Мисля, че това нѣщо бѣше единъ маниеръ отъ страна на управлението, за да отвлѣче вниманието на правителството отъ злоупотрѣбленията и насилията, които сж станали тукъ.

Слѣдъ това в. „Българско“ писа, че ужъ „началника го нападнали ноция седемъ души въ къщи, за да го убиятъ; (Оледе, какво нещастие за България, особено за Дупница, ако се изгуби туй цвѣте! б. р.) че въ Бишика имало сражение; че той билъ хваналъ самъ въ къщи 3-ма души, като ги проводи въ София въ Военний съдъ, за да ги заерѣли, а сжда ги оправда; (Бре, по пол-лека, бе ески зарзаватчи! Вѣрваме, че Върбан.—Бисмар. ще получи за този храбростъ награда! б. р.) че на всѣкадъ изъ планината върлуватъ чети“ и още много глупости, които направиха, щото всѣки день работнитѣ селени, като оставяха работата си и губяха златнитѣ лѣтни дни, ходяха потеря по нѣколко дни безъ да видятъ или намѣрятъ нѣщо!

Единъ случай съ полицията показва каква е тя. Въ нея рѣдко ще намѣрите запасни войници, всички сж сбирщина... Рилската потеря отива въ селото Пастра, расположено въ Рилский проходъ. Вечерта двамата жандарми, които сж били съ тѣхъ, се затварятъ въ кръчмата на единъ селенинъ, заковаватъ прозорцитѣ и вратата и, когато ноция имъ се доходило по вѣнъ, тѣ се мѣжду бѣчвитѣ на кръчмаря! Я въ сжщото врѣме трионджий и милицията сж спали вѣнъ.

Хора трионджий по сръдъ день, като си вървѣли изъ пжтя, жандармитѣ сж стрѣляли върху имъ, като сж ги мислили за арамии, защото видѣли лѣскавитѣ триони! Нѣ слава богу, не-убили нито одного, както отъ тѣхъ, тѣй и отъ другитѣ хора, които сж били по полето.

Ротниятъ командиръ, капитанъ Нинковъ, който за тия нѣща е далъ рапортъ, взима една вечеръ ротата си и нѣкои вѣрни македонци, които познаватъ планината, и скита ноция изъ нѣя, за да издири да ли навѣрно има чети. Той скиталъ тайно два дена и съобщилъ, че не видѣлъ нищо, за което го и повикаха съ ротата въ София.

За едно прошение, което бѣхъ написалъ на единъ жени въ *София*, които се оплакваха, че можетъ имъ сж бити жестоко съ торби пѣськъ и че има и горени хора, слѣдователя подигналъ слѣдствие (прокурора си затваря очитѣ и се прави, че не види!) и ми иска петъ хиляди лѣва гаранция.

Араминтѣ, които трѣбва да се пустнатъ слѣдователя, види се, нарочно имъ иска по 6—7000 лѣва гаранция, защото знае, че никой не ще може да намѣри гаранция и защото, ако ги пустнатъ, ще излѣзатъ на явѣ неговитѣ калпазанлъци.

Затворницитѣ сж станали на половинъ хора. Прѣди нѣколко дни, пустнатъ единъ отъ тѣхъ, умрѣ ударенъ съ кондака на пущката два пжти въ гърдитѣ!

Тия дни ще се разгледъ дѣлото по рушфетя на старшии Поповъ. Другъ единъ старши, човѣкъ честенъ, Михалъ, знае тия работи добрѣ; нѣ сж го заплашили за

да мълчи! Дѣйствиата на подобни чиновници правятъ щото и малкото приятелъ тукъ на правителството да се държатъ на страна. (Такива сж всичкитѣ днешни управници: една за крака, другия по глава! Б. Р.)

Желателно е, щото правителството, част по-скоро да проводи единъ съвѣстенъ и честенъ ревизоръ (да-ли не ще пратятъ нѣкой Басмаджи въ та да купи заедно съ „Бисмарка“ нѣкой чифликъ и за Стефанча букурешкия „чапканинъ“? „Б. Р.) който да издири тия работи и да се махнатъ подобни чиновници, които не разбиратъ длжноститѣ си, трѣвожатъ населението и вършатъ безобразия и беззакония! (Ехъ байно, много врѣме има да чакаме ние подобно нѣщо отъ патентовници! че може ли да бжде това, я си помислете? Днешното правителство състои отъ мрачни личности, то е трѣгнжло по пжтѣтъ на разврата и разрушението. За да се задържи на властъ, нуждни му сж бездарни и безсѣвѣстни чиновници, какѣвто е нашия тамъ неграмотенъ Варбановъ! Б. Р.) Женитѣ на затворницитѣ сж рѣшени да се оплачатъ на Н. Ц. Височество задасе цустижтѣ мжжетъ имъ на свобода. Ако и той не имъ взѣме молбата въ внимание, да тржгнатъ понѣ по просия още отъ сега.

За другъ пжтъ още нѣкои нѣща.
гр. Дупница, Юлий 5, 1888 год.

4

ДНЕВНИ НОВИНИ.

МѢСТНИ.

Адресътъ, що населението отъ Шум. Окр. бѣ подало чрѣзъ една депутация на Н. Ц. Височество когато бѣше въ градътъ ни, редакцията бѣ обнародвала въ бр. 42. Противъ отговорения ни редакторъ веднага бидохъ възбудени двѣ углавни дѣла—едното за оскърбление и заплашване (?) Княза, другото за оскърбление и оклѣветаване „министритѣ на княжеството“ и породнитѣ прѣдставители.

По първото дѣло, отговорения ни редакторъ се осжди на *тринадесетъ-мѣсеченъ* затворъ; по второто — на *петмѣсеченъ*!

Прялно ни е да констатираме, че чрѣзъ това бжде изпълнена *до нѣкаде* дадената отъ звѣрѣтъ Стамбуловъ заповѣдъ веднага слѣдъ подаване адресътъ Князю!.....

Ний високо протестираме, ако нѣкой клѣвети сждилищата въ подаване на *висше* влияние по дѣлата на печата! . . .

Съобщаватъ ни отъ вѣрно мѣсто, че министра на правосъдието, г. Стоиловъ, е поискалъ отъ прокурора при Софийский Окр. Съдъ да се даде подъ съдъ отговорения редакторъ на правителствения вѣстникъ „Свобода“, за оскърблениитѣ и клеветнически заплашвания противъ държавния глава, въ нѣколкото си послѣдни броеве. Чакаме отъ „пртвительствениитѣ“ да ни кажтъ до колко е вѣрна тѣзи новина, защото ний невѣрваме да се осмѣли нѣкой, който и да е той, да изисква наказанието на силнитѣ и всемогъщи людие около „Свобода“.

На 31 минатий Май и 1-ий този мѣсець Шумненский Окръженъ Съдъ осжди отговорения редакторъ на вѣсника ни Апостола на 18 мѣсеченъ тъмниченъ затворъ за напечатването въ 42-й брой на вѣстника подаденъ отъ Шумненскитѣ граждани на Негово Ц. Височество Княза адресъ, въ пребиванието му въ града. Хубава работа! Прави се оплакване на Държавния глава, за каквото, мислимъ, се на прави и обиколката, и за подадено оплакване даваме се подъ съдъ!..... Въ помѣна-

тия адресъ тукашния прокуроръ Д. Поповъ. Намърихъ и въ какъвто си искрбление за Негово Ц. Височество, именно въ следуюците посажи: „И това не бѣ достатъчно за тѣхъ: стесниха свободата на печата и едва ме не въведоха Министерствъ на равна степенъ съ Ваше Цар. Височество, като ги направихъ, а заедно съ тѣхъ и послѣдния стражаръ, неприкосновенни!... И ако Ваше Ц. Височество би подържалъ и би търпялъ още този кабинетъ, позволете ми да Ви прѣдупредявъ, че е опасно да не охладѣятъ и изчезнатъ чувствата на любовъ и прѣданностъ къмъ свѣщената Ви Особа, които днесъ питае Народа. Нека читателитѣ сравнятъ горнитѣ посажи съ държаня на послѣдъкъ езикъ отъ официозната „Свобода“ сирѣчь Н. Ц. Вис. гдѣто явно се заплашва Господаря и то само за да се принуди да удовлетвори личнитѣ капризи на нѣкои отъ патриотитѣ на „Свобода“—и да ни кажатъ, дѣ е искрбимето: Въ заплашителния езикъ на „свобода“, или въ изказаното въ единъ адресъ, дѣто се моли Господаря да обърне внимание на работи отнасящи се до цѣль народъ? Ще чакаме да видимъ, кога и за колко време ще бѣде осъденъ отговорния редакторъ не патентованата „Свобода.“

Отъ нѣколко дни насамъ въ градътъ ни засѣдава воененъ съдъ. Прѣдстои да бѣдѣтъ рѣшени нѣкои висащи дѣла. Скоро ще се разгледва едно твърдѣ интересно дѣло, по опитването на нѣколко свещеници да направятъ мятежъ прѣвъ време на мѣждупрестнието.

Вѣхъ спомѣхъ въ минлия брой, че сме дадени подъ съдъ за статията „Ползуването съ свободата на печата.“ Вързавъ да обадимъ на читателитѣ си, че отговорния редакторъ, г. Д. Апостоловъ е осъденъ за нея на *двадесетъ* затворъ. Мѣсецитѣ му ставатъ двадесетъ—близо двѣ години прѣдстои на този българинъ да се откаже отъ бѣлия свѣтъ и да гние въ тюрмата, благодарение на новия капазански законъ за печата! Винаги му състои въ това че е отговорникъ на единъ опозиционенъ вѣстникъ! Тѣй е то днесъ: който казва негнана—страда, а който пѣе лаврови вѣнци на реакционеритѣ, мерзкитѣ и свѣсъмъ денорализирани „патентовани патриоти“—Стамболовъ, Свиричу и др. народни изѣдници,—той добрува, благоденствува.

Защитникътъ ни, г. Краевъ, доказа на съдѣтъ, че този законъ е изработенъ и прокаранъ въ камарата прѣвъ-купъ за грошъ, че той противорѣчи на началата и постановленията на конституцията, че се прилага и тълкува даже отъ министерството и съдилищата разпорежда по пр. и пр., че, слѣдователно, имаме право въ статията си да нарѣчемъ начина на изработването, прилагането и приспособяването на този законъ за печата: антиконституционенъ, несправедливъ, реакционенъ, мерзавски. Въ кой те слуша? Или, по-добре, кой те защита за *човѣкъ* погнѣ!.....

Чудо чудесъ! Голѣма реформа въ прилагането новия законъ за печата!

Откакто почна да се прилага новия драконовски законъ за печата, нито по едно дѣло не ни се бѣ допущало да прѣдставимъ свидетели. Но всичкитѣ ни се искаха все „вѣдали въ законна сила присяда“ за писаното, макаръ то да се отнасяше даже и до атмосферическия промѣни!

Сега тѣзи практика види се да е отгѣнена.

По дѣлото на бившия ни отгов. ред. г. Р. В. Симеоновъ за татнитѣ: „Нашето положение“ и „10 Априлий“ (бр. бр. 40 41), за които бѣ осъденъ на четиремѣсеченъ затворъ, въ въззивната си жалба—защо да го криемъ?—за *шега* бѣхъ посочили нѣколко свидетели, въ числото на които е и Ст. Стамбуловъ! Ане-лат. Съдъ е испратилъ призовки на всичкитѣ тукашни свидетели! Интересно е да се узнае, да—ли е испратена призовка и Стамбулову?

Дѣлото е насрочено въ апелацията за 16 того. Любопитенъ ще му бѣде крайтъ на този процесъ, още повече оа закона на печата.

Минлата недѣля имаше сборъ въ градътъ ни. Вечеръта нѣколко граждани, като се по-разговорили за дневното положение на алжшверина, на търговията и пр., заключили, че за всичко туй има много да се благодари на разюздания и крайно-деморализирани държавникъ Стамбуловъ, та му дръпнали едно *долу*!

Ужасно прѣстѣжление! че какъ смѣ българския гражданинъ да искава незадоволствие противъ полицейския главатаръ, противъ началника на прѣтѣснителитѣ на свободитѣ, противъ тѣхното „свѣтило“?! Полицията се покажа, въ дадения случай, на висотата на *низското* си положение: четворица жандарми грабнаха одного отъ тия граждани и го вмъкнаха въ IV полиц. участъкъ, въпрѣки силнитѣ протестации на други 10—15 граждани!

Послѣдва оплакване прѣвъ прокурора. Освѣтъ устна, той издаде и писменна заповѣдъ за освобождаване неправилно арестованния. Полицията обаче го не зачете за нищо, тѣй като отказа да изпълни заповѣдта му!...

Прѣвъ-дене-си нѣколко злосторици нападнали изненадѣно и обезоружили горския стражаръ Стоянъ В. Кумблицевъ, шуменецъ. Отъ честолубие той падналъ въ отчаяние и посѣгналъ да се самоубие съ ножъ. Лѣкаритѣ сж дали заключение, че не ще може да живѣе 2 или 3 дена. Нашитѣ съболезнования на всичкитѣ му домашни.

Пасквилътъ „Русенский курриетъ“ се е залялъ съ насъ отъ нѣкое време насамъ. Не можемъ да разберемъ, какъвъ е зорѣтъ на г. *телемака*. Милостта му не ще съберка, ако ни остави въ спокойствие; защото, иначе, ще ни прѣдизвика да му направимъ една подобающа характеристика: било като полицейскій чиновникъ и шпионинъ, било като авторъ на разни семковичии, главната роль въ които играе собственото му „азъ“, било като тѣдо на извѣстни (?) родтели, рѣчете го въ политическо отношение...

Ние сме длѣжни да му забѣлѣжимъ, че не сме располжени да полемизираме съ *свѣтли* като него личности.

Въ редакцията ни се получи едно увѣдомлѣние, че отъ Търново изчезило и съ свѣщъ по всичкитѣ къшета се търсело едно *гранъ моли*. Ще бѣде интересно, ако се то окаже въ нашия градъ, и ако е снабдено съ нужнитѣ за своята професия инструменти, като: *дажуре*, виллове и пр.

Господинъ Д. Габровскій е испратилъ следуюцето писмо по второто му интервюване отъ Шуменъ въ Провадия.

(Продължение отъ брой 43-й).

Дочакахъ Валикенскитѣ празници и рѣшихъ да отидѣ въ Шуменъ съ цѣль да се видя съ приятелитѣ, да завърна нѣкои свои частни работи и да заминѣ, ако бѣде възможно, за прѣдстоящия Ески-Джумайскій Панаиръ. Останахъ обаче излѣганъ. Полицията тамъ ми направи по-сѣщенieto си което ето какъ се започна и свърши: Въ кѣлний дворъ на Антонъ Русевъ бидохъ обкрѣженъ отъ шестъ души пѣши стражари, прѣдвождани отъ старшия Бони Митевъ. До като се расправяхъ съ стражаритѣ, при насъ дойде една непозната менъ госпожа съ дѣте на рѣцѣ, около 30 годишна. Тя настоятелно покани стражаритѣ да ме оставятъ свободенъ, а на мене прѣдложи да влѣзѣ въ кѣщи. Обаче стражаритѣ ме хваняхъ за рѣцѣтъ и отведохъ на улицата прѣвъ дворскитѣ врата. Тукъ стражаритѣ набързо се свѣтвахъ, прѣвъ гдѣ да ме каратъ; едни искаха да минемъ прѣвъ долниятъ нѣтъ, защото тамъ нѣмало калабалѣкъ. Протестирахъ. Тѣ се съгласихъ да оти-

демъ прѣвъ горниятъ нѣтъ, гдѣто гражданитѣ се трупахъ за посрѣщанieto на княза.

Близо до долнемахлянското читалище се срѣснихъ съ нѣколко приятели; поздравихъ се съ „добрѣ дошелъ“—„Дошелъ, отговарихъ, нѣ пакъ ме каратъ.“ като заминяхъ нѣколко крачки нанаврѣдъ, зачухъ се топовни гърмежи. Княза идеше. Хубава раота, помислихъ си азъ, Шумненската Полиция е много дързосна: Тя не се бои и прѣвъ очитѣ на Държавния глава да арестува хората произволно! Понескахъ да ме откаратъ при прокурора. „Не може“ отговори старшия. Ти можешъ послѣ да се оплаквашъ писмено, прибави той.—Ами гдѣ ме карате? попитахъ азъ.—„Въ участъка, въ Ерменската махля,“ отговори старшия. Старшия, въобще, се отнесае трѣрдѣ непризнено спрѣмо мене. На забѣлѣжката ми, че тѣ нѣматъ право да ме каратъ въ участъка и, че това е башибозуклукъ, той ми отговори: „Така се постѣпва съ хора, които правятъ лоши работи.“

Като стигнахъ площада Куширъ, слѣзохъ по мое желание на Арастата. Искахъ да ме оставятъ, въ арастанския участъкъ; отказахъ ми категорически. Тукъ ме прѣдадохъ на други трима стражари зада ме откаратъ понататѣ. Прѣвъ очитѣ ми се испрѣчи пакъ прѣдшния грубъ стражаринъ. Арастата и нѣтъ до Черковната улица бѣхъ прѣпѣлени съ граждани и войска. Прѣвъ кѣщата, която бѣше приготвена за княза, имаше около 30—40 души офицери. Като пристигнахъ печатницата на бай Спасъ Поповъ, заваля дѣждъ. Нѣколко крачки по нататѣкъ грубия стражаринъ почна твърдѣ натѣртно да ми казва: „Хемъ върви по-скоро! Нѣмаме време, да си квасимъ дрѣхитѣ зарадъ тебе.“ Отговорихъ му, че неговитѣ дрѣхи не струватъ повече отъ менъ, нѣ той е свободенъ да прави каквото иска. „И менѣ се квасятъ дрѣхитѣ, на и душата ми, нѣ нѣма що, по-бърже не можа да вървя—“ прибавихъ азъ. Щомъ пристигнахъ въ участъка, съобщихъ ми че ако не мирувамъ щели да ме арестуватъ въ полицейския затворъ. Частѣтъ бѣше близо два слѣдъ обѣдъ. На запитването ми гдѣ е Окол. Н-къ, отговорихъ, че щѣлъ билъ да дойде въ участъка. Понеже началника не се явяваше, а пѣкъ азъ настоявахъ да ме отведатъ при него, зада се расправя, съобщихъ ми най сетѣ, нѣщо слѣдъ единъ часъ, че началника не щѣлъ да дойде, нито пѣкъ било възможно да ме отведатъ при него. Така имъ било „приказано отъ началството“. По сжщата причина не ми допустяхъ и да напиша прошение до прокурора или до началника.

Скоро слѣдъ свѣжданieto ни съ тебе въ участъка, настанъ вечеръ, нѣ мѣсецъ не изгрѣ. Нощта бѣше много тъмна. Лишенъ отъ свобода и оставенъ въ неизвѣстность—заспахъ съмъ. Едва бѣхъ задрѣмалъ, когато почнахъ да ме будятъ. „Какво е?“—Понитахъ азъ. „Ставай, ще вървимъ за Прѣславъ“—бѣше отговора. „Защо?“—„Тѣй приказва началството. Ето и коннитѣ стражари чакатъ на вратата.“ „Гдѣ сж колата?“—„Приказано е пѣша да те караме.“

Отказахъ категорически да замина пѣша.

Конният стражари настоявах, нъ най-послѣ отетянихъ. Слѣдъ малко ми се съобщихъ, че кола ще дойдѣтъ. Понскахъ да взематъ отъ квартирата ми и ми донесѣхъ пардесюто, или пъкъ да идемъ заедно да го взѣмемъ; отказахъ ми. Дадохъ пари да ми купятъ малко хлѣбъ и сирени, зада вечерямъ. Донесохъ ми само хлѣбъ: сирене нѣмало.

Часа кадѣ 10^{1/2} дойде колата. Тя бѣше покрита и черна. Спомнихъ си за рускитѣ *черни кола*, съ които откарватъ хората, прѣдизначени отъ властѣта за Сибиръ. При мене въ колата сѣдѣхъ единъ стражаринъ а двама ме конвоирахъ. Прѣзъ града карахъ много силно. Стигнахъ село Дивдѣдово, гдѣто и ношувахме.

Щомъ влѣзохме въ селото, стражаритѣ пустнахъ каруцата да се върне въ Шуменъ, а на мене съобщихъ, че до Прѣславъ щѣли да ме каратъ нѣшъ, ако немамъ пари да си наема кола или конь. Понскахъ да задържа Шумненския коларинъ нъ не би, защото той поиска твърдѣ скъпо. Види се, искаше да се възползува отъ случая! Той бѣше *Турчинъ*, та за туй не искамъ да го обвинявамъ въ хладнокрѣвие къмъ участѣта ми. Въ Дивдѣдово останяхъ само съ 2 стражари; третия още по нѣтъ слѣзе и се върни въ Шуменъ. Относка на стражаритѣ спрѣмо мене въ село Дивдѣдово и по нѣтъ до Прѣславъ бѣше крайно съчувствена, грижлива и добродушна—съ една дума: човешка. Тѣ употребихъ всички старания да ми намѣрятъ кола или конь за до Прѣславъ и като не можихъ да сполучатъ, защото коньтѣ били пустинѣти на зелено, почакахъ до като минатъ кола отъ Шуменъ за Прѣславъ, което се и сбѣдѣ. По нѣтъ за Прѣславъ се научихъ, че сжщиятъ денъ, 29 Априлий, княза щѣлъ да заминае за Прѣславъ, за която цѣлъ на край градеца видѣхъ да се правятъ приготвления и ний минахъмъ подъ триумфалната арка приготвена за посрѣщанieto.

Изъ улицата, отъ триумфалната арка до околийското управление, сновяхъ селени и граждани, облѣчени празнично. На всѣкъдакъ се забѣлѣзваше нетърпеливо очаквание.

Въ Прѣславското Околийско Управление ми съобщихъ, че ще ме каратъ за Провадия прѣзъ Ново-Село, Варненско, на въдворение! До прѣди туй съобщение азъ не знаехъ защо ме каратъ въ Прѣславъ, и да ли тамъ ще останъ, или не.

Крайно зачуденъ останяхъ отъ този **генераленъ маршрутъ**. Нѣщо по-езуитско отъ него не може да бѣде. Оставили хората дѣснийтъ и евтинъ пътъ: Шуменъ—Каспечанъ—Провадия по железницата, и каратъ прѣзъ най-затѣнитѣ и далечни мѣста: Ширменъ—Прѣславъ—Ново-Село—Провадия. Иди слѣдъ това, та не дѣй върва, че *България се спасява*! Види се като се рѣшили да ме каратъ нѣша, пощѣло имъ се и нѣтъ да бѣде по-длъжекъ! Браво! Даживѣятъ „патриоти“ чиновници! Хубавъ урокъ ни дава за този случай слѣдующата българска приказница: попитали единъ слѣпъ: „кой извади окото ти?“ „Бртъ ми,“—отговорилъ той. „За туй е то толкозъ бѣлобоко извадено!“—

Тукъ, въ Прѣславъ, обѣдвахъ, заехъ лѣтѣни пари, наехъ си кола, и, спорѣдъ

„приказанието на началството“ заминахъ незабавно конвоиранъ отъ единъ стражаринъ. И този стражаринъ се оказа много добро момче. Вечерѣта пристигнахъмъ въ село Янково, гдѣто и ношувахме. Каруцаринътъ ми бѣше бае Митю отъ Прѣславъ. Добръ човѣкъ.

(Слѣдва).

ДОПИСКА.

Г-не редакторе!

Прѣдъ видъ, че Ви сте редакторъ на вѣстникъ който е органъ на правдата, дървамъ да Ви съобща случившиятъ се беззакония прѣди нѣколко дни въ града Ново-Пазаръ, когато имахъ честѣта да посѣтя, както често посѣтвамъ по своя частна работа. Прѣди всичко забѣлѣжете, че правителствениятъ распорѣждения въ този малкъ окол. градецъ се вършатъ отъ окол. си началникъ по диктовката на общ. кметъ Стоянъ Ганевъ и старши конний стражаръ П. Кърджиевъ, който старши—при интерниранieto на тримата навѣстни вѣмъ шумненци, които били докарани тукъ и отправени всѣкой на мѣстореждението си,—даде заповѣдъ на конниятъ стражари, понеже окол. началникъ ужъ билъ спялъ, да каратъ интерниранитѣ просто като арестанти и да имъ задрѣжватъ всѣкакво сношение съ други лица.

Общ. Кметъ Ганевъ е още по башибозукъ. На 27 Априлий въ 4 часа послѣ обѣдъ европейски, отидохъ въ кафенето, въ което обикновено се събиратъ чиновницитѣ. Съдържателя на това кафене, което служи и за гостоприемница (ханъ) е Стефанъ Куруто. Прѣдъ ханскитѣ порти на столове стояха нѣколко чиновници и двама кукашни търговци, мѣжду които бѣше кмета Ганевъ заедно съ другитѣ двама. П. Илчевъ. Взехъ столъ и сѣднахъ мѣжду тѣхъ. Слѣдъ нѣколко минути бѣхъ слушатель когато се споряха или тѣй да карахъ Ганевъ и Илчевъ, относително бившиятъ секретаръ при Шум. окр. сѣдъ Филу Ненковъ, (сега члѣнъ при сжщия сѣдъ) когото Илчевъ обвиняваше въ подлостъ. защото вчера поддържалъ едно, а днесъ друго. Най-сѣтне, Ганевъ каза на Илчева: „Дувай. Пейчо, ти малко да приказвашъ; защото сега те научавамъ, кой сжмъ азъ.“ стана отъ мѣстото си и отиде право въ управлението. Какво е правилъ тамъ ще разбѣремъ сѣтиѣ.

Забѣлѣжете, г-не Редакторе, че този ми ти кметъ Ганевъ е много бабантинъ. Той има кръсть за споменъ отъ депутатството. Шкембето му е чорбаджийско, а пъкъ сърцето му е чифутско. Веднѣжъ като го питахъ: Г-нъ Ганевъ, какви сж тѣзи мѣдни садни черги и хаути въ канцелярията ви?—Той отговори: „какво да правимъ бѣ брате, като не си е плащаль даждието“. Азъ му възразихъ: Не плащатъ зеръ, защото хората нѣматъ пари. Защо нѣматъ пари?—Защото нѣма ахъшь веришъ. Защо нѣма ахъшь веришъ?—Защото населението прѣдъ видъ вътрѣшнитѣ смутове, аю има петъ пари, върже ги въ петъ кърни. „Ами защо ставатъ смутове,“ пита пакъ г-нъ Ганевъ?—„Защото владѣятъ беззакония.“ „Какви сж тѣзи беззакония и защо владѣятъ?“—„Да ти ги кажа ще му доди вѣрмето“. „А пъкъ защо владѣятъ знаешъ ли?“—Защото днесъ за днесъ е министръ Стамбуловъ“. На въпросъ. „Тѣзи година ще му продадешъ котлитѣ, чергитѣ и хаутиѣ на конетѣ, ами идущата година него самия ли ще продадешъ?“ Ганевъ отговори: „Бѣ хей карданъ, бу гюпъ сентъ ючъ бучуунъ йолуна бакъ, че, до година какво ще става, не питай!“

Такъвъ мерхаметсѣ члѣтъкъ, е този мити Ганевъ, Ново-Пазар. общ. кметъ. Нъ както и да е, да дойдемъ на въпроса си. Прѣди всичко помнете, че околийскиятъ началникъ този денъ, т. е. на 27 Априлий, бѣше на станцията Каспечанъ, по приготвление за посрѣщанieto на княза на слѣдующия денъ. Мръкна се. Азъ и нѣколко души отъ чиновницитѣ, мѣжду които бѣше интерниранный учи-

тель Илчевъ, стояхъмъ прѣдъ вратата на сжщото кафене, когато единъ стражаръ се яви и каза на Илчева, да доде въ управлението, че го вика ок. Началникъ. Илчевъ отговори на стражарина, „какъ да ма вика окол. началникъ, когато той е на станцията?“ стражара възрази „азъ те викамъ.“ (Аманъ брате, и стражаритѣ произволно почнаха да се расплагатъ съ честѣта на гражданитѣ). Въ туй сжщото вѣрме, когато Илчевъ се расправяше съ стражара, зададе се и окол. началникъ съ кола по шосето, което минаваше по край горѣказаното кафене. Колата спрѣха и началника слѣзе. Илчевъ веднага отиде при него да се обясни, по негова заповѣдъ ли се вика въ управлението и за какво. Началника безъ да го изслуша, каза му, иди горѣ, че послѣ ще се расправимъ съ тебе.

И той доброволно съ сжщия стражаръ, който доди да го вика по първо се отправи. Напразно чакахъмъ вѣче да ся върне отъ тамъ; защото стражара закара интерниранный ян другаръ отъ Шуменъ въ С. Енево за честъ и слава на Стамболова. Той бѣше произволно арестуванъ отъ тукашния окол. Началникъ Михалъ Пенковъ основайки се на мискинскитѣ донесения на бабантинъ Ганевъ, който телеграфически или съ особенъ човѣкъ (Навѣрно не се научихъ) донесълъ началнику въ сжщото вѣрме, когато стана отъ мѣжду събранитѣ както по горѣ казахъмъ, че ужъ. Илчевъ е говорилъ нѣще противъ распорѣжданието на правителството по посрѣщанieto на Княза. Пѣкъ то всичкото бошъ лафъ, всичкия имъ разговоръ бѣше цѣлъ денъ частни каприции и защото Илчевъ публично билъ рѣкълъ на кмета Ганева: доще вѣрме да ти шлеттисамъ азъ тебе за триста гроша на година, както прѣди нѣколко години. Ганевъ се заклѣ, че ще употреби всички срѣдства, и ще си отмъсти. Пейчо Илчевъ бѣше арестуванъ на 27-й Април. въ 7 часа вечерѣта Европейски, а освободенъ на 28-й на другата вечеръ въ 9 часа Европейски.

Такива мискинлици върнатъ за спасение на България добросѣдствитѣ чиновници на Стамболова!

Сжмо тѣзи ли сж я?—Ея хей! Какви нѣма още! Ама я кажи, осахатъ неблагонадеждѣтъ, интернираннытъ го.

Стражаринъ, бптъ до омайване отъ Старшиятъ Кърджиевъ, подава прошение началнику; той го оставя безъ посѣдствѣне съ думи: „Се тебе ли намѣрватъ да биятъ?“ Ама гарга на гарга очи вадѣ ли?—

А пъкъ за кмета другъ пътъ ще пишешъ на дълго за неговитѣ безобразия за дѣто по негова заповѣдъ на единъ човѣкъ сж взети отъ прѣдъ софрата, когато е ядълъ хлѣбъ.

Дълги сж испоритѣ по башибозуклудитѣ въ тоя градъ, нъ за сега толкова.

Единъ Варненецъ.

ОБЯВЛЕНИЯ.

КНИЖОВНО ИЗВѢСТІЕ.

Турена е подъ печатъ IV книжка „*Минялото*“, която ще бѣде отпечатана на 15 Юний т. г.

Съдържанието и:

Тракийското съзаклѣтие. — Положението на комитетитѣ въ Тракия слѣдъ смъртъта на дякона *Левский*. — Турската нота до Букурешкото правителство и изгонванието на *Л. Каравелова* прѣзъ 1873 г. 3 Януарий изъ прѣдѣлитѣ на Романия. — Засадитѣ по желѣзнитѣ линии Търново Сейменъ—Плодивъ и Руссе—Варна. — Замѣстника на Левский: Атанасъ Узуновъ и убиванието на хаджи Ставре въ Хасково.

Адресъ: *Плодивъ, Заимовъ*.

2—3